

Hrani Gorenjski muzej

Neokrnjena bohinjska narava - ob jezeru s cerkvijo sv. Janeza in ob slapu Slavica, začetek 20. stoletja, razglednici

Hrani Gorenjski muzej

Valentin Hodnik
Triglav z Velega polja
olje, platno,
52 x 62 cm
UZ 4968

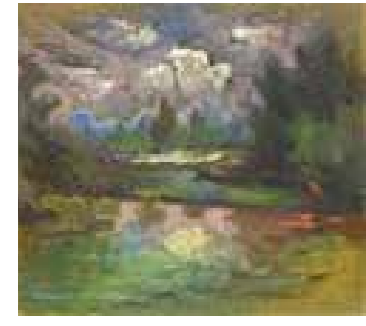

BOHINJSKI SLIKARJI

Ernst Stöhr
Notranjščina cerkve sv. Janeza Krstnika, okrog 1900, razglednica

Janko Ravnik
Fotografija Hotela Sv. Janez, razglednica

Albin Polajnar
Jež 1968, olje, platno,
87 x 76 cm, UZ 2591

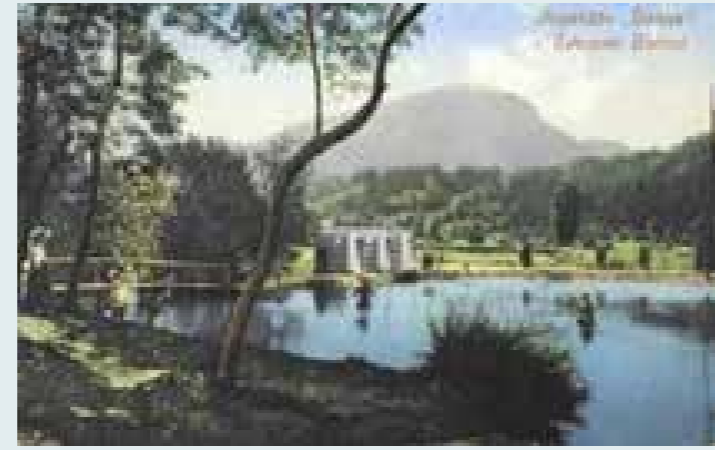

Črtomir Frelih
Prostor 3. Bohinjsko jezero
kolografija, 1998

Turizem v Bohinju do druge svetovne vojne

V avstro-ogrski monarhiji je bil Bohinj poznan po naravnih lepotah, vendar prometno odmaknjen. Tako so z železniške postaje Lesce - Bled turiste vozili s konjskimi vpregami. V Bohinju je bil le en hotel, a v monarhiji zelo znan - Touristen Hotel, kasneje imenovan hotel Sveti Janez.

Leta 1906 so odprli bohinjsko železniško progo. Z vlaki je tako v Bohinj lahko prišlo mnogo turistov. Bohinj je z Bledom in s Postojno postal najpomembnejši turistični kraj na Kranjskem.

Na kopališču Danica, pred prvo svetovno vojno, razglednica

Hrani Gorenjski muzej

Po prvi svetovni vojni, ki je poškodovala precej turističnih objektov, je nova italijanska meja turistični obisk zmanjšala, vendar je njegov sloves naravnega bisera v osrčju Alp ostal.

Poskrbljeno je bilo tudi za vožnjo s čolnom po jezeru. Hotela Sveti Janez in Zlatorog sta imela vsak svoj čoln in čolnarja: po prvi svetovni vojni, razglednica.

Hrani Gorenjski muzej

Turizem v Bohinju po drugi svetovni vojni

Leta 1947 so ponovno obnovili Turistično društvo v Bohinju, ki je preraslo v eno najmočnejših na Slovenskem. Že kmalu so začeli pripravljati turistični prireditvi Kmečka ohcet in Kravji bal, ki sta danes tradicionalni in najbolj prepoznavni.

Turistična prireditev Kravji bal, začetek sedemdesetih let 20. stoletja, razglednica

Hrani Gorenjski muzej

Povorka narodnih noš na prireditvi Kmečka ofceta leta 1955

Po drugi svetovni vojni je bilo z razcvetom smučarskega turizma in gradnjo nove infrastrukture na Voglu urejeno smučišče, zanimivo zlasti zaradi dolgotrajne snežne odeje in nekaj dolgih prog.

Ski hotel in smučarske proge na Voglu, šestdeseta leta 20. stoletja, razglednici

STALNA RAZSTAVA

Izbrane podobe Bohinja

Bohinjci so se nekdaj preživljali s poljedelstvom, z živinorejo, s kopanjem železove rude, z oglarstvom in z lesnimi obrtmi, med katerimi so najbolj zasloveli fajfarji z Gorjuš. V srednjem veku je v Zgornji dolini veliko posesti pripadalo kosezom, svobodnim plemičem. Pred 200 leti je bilo v 24 bohinjskih naseljih okrog 650 hiš, od tega 560 kmetij. Sicer pa je življenje teklo v okviru župnij Srednja vas, Bistrica in Koprivnik. Železnica s predorom na Primorsko je leta 1906 Bohinj odprla svetu. Jan Strgar je prodajal čebele v daljne kraje. Začelo se je obdobje turizma, penzionov in hotelov, reklamirali so se z razglednicami. Pomembni so postali planinstvo in zimski športi, tudi slikarstvo in politika.

ZNANI BOHINJCI

Valentin Vodnik
Pesnik, novinar in urednik, duhovnik, profesor

Hrani NUK

Janez Mencinger
Pisatelj, satirik, odvetnik

Hrani NUK

Tone Malej
Bohinjski olimpijec

Hrani NUK

France Bučar
Partizan, pravnik, disident, oče slovenske ustave ...

Foto Tone Stojko, Hrani Muzej novejšje zgodovine Slovenije

Razstava Izbrane podobe Bohinja
Avtorji razstave: dr. Jože Dežman, mag. Tatjana Dolžan Eržen, ddr. Damir Globočnik, Jelena Justin, Anja Postrak, mag. Monika Rogelj, mag. Marjana Žibert | Konserviranje in restavriranje predmetov: Sandra Dimitrijevič, Irena Gortan Armanini | Fotografije: arhiv družine Lotrič, arhiv Miša Serajnika, Arhiv Republike Slovenije, Jaka Čop, Fototeka Gorenjskega muzeja, Črtomir Frelih, Tomaž Lauko, Muzej novejšje zgodovine Slovenije, Narodna in univerzitetna knjižnica, <https://en.wikipedia.org>, <https://sr.wikipedia.org>
Jezikovni pregled: Judita Babnik | Prostorska postavitev razstave: Ariana Furlan Prijon
Grafično oblikovanje: Tjaša Štampihar | Tisk: Tiskarna Jagraf, Trboje | Naklada: 1000 izvodov | Izdal: Gorenjski muzej; zanj mag. Marjana Žibert, direktorica 2016

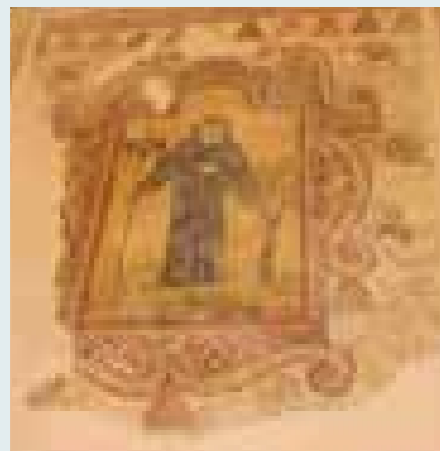

Hrani Gorenjski muzej

Poslikana skrinja iz Bohinjske Češnjice z letnico 1762, s petimi arkadami z rozetami in z mrežastim vzorcem.

Ljudska umetnost v Bohinju

Bohinjske skrinje in freske na domačijah so prepoznavno poslikane. Visokih, ozkih in zelo dolgih skrinj renesančne gradnje iz 18. stoletja je veliko ohranjenih. V 19. stoletju so izdelane kot zaboj z motivi, naslikanimi po celotni prednji stranici brez delitve na polja. Verjetno so bile skrinje poslikane v Bohinju. Mojstra, ki je slikal freske z značilnimi okvirji in svetniškimi figurami konec 18. stoletja, pa sledimo od Idrskega čez Selško dolino do Bohinja.

Fototeka Gorenjskega muzeja

Freska, sv. Jedert, sneta s hiše pri Urbanovcu, Majhnova 8, Bohinjska Bistrica, konec 18. stoletja

V dneh pred novim letom v Zgornji dolini v Bohinju skupina fantov, starih vsaj 15 let, obišče vse hiše v svoji vasi. Starodavna, še vedno zelo živa šega obvezuje tako fante kot vaščane zaradi vere, da brez otepanja ne bo sreče v novem letu.

Fototeka Gorenjskega muzeja

Srednja vas, 31. december 2011

Arhiv Miša Serajnika

Jan Strgar z Bitenj [1881-1955] je bil eden najbolj znanih trgovcev s čebelami na Slovenskem. Reklamne brošure je izdajal v več jezikih in jih pošiljal po celem svetu.

Čebelarstvo in fajfarstvo

Čebelarstvo v Bohinju se v preteklosti zaradi ostre bohinjske klime ni usmerjalo v pridelavo medu, temveč predvsem v vzrejo in prodajo čebeljih matic kranjske sivke.

Strgarjev čebeljak na Bitnjah. Na njegovo pobudo je bilo leta 1901 v Bohinju ustanovljeno čebelarstvo društvo.

Arhiv Miša Serajnika

»Fajfe« – pipe so v Bohinju od 18. stoletja izdelovali na Gorjušah. Najbolj znana gorjuška pipa je čedra. Obrt se je ohranila do danes.

Viktor Lotrič - Švebov se je obrti izučil kot mlad fant. Eno čedro je izdeloval petnajst do štiriindvajset ur. Najbolj natančno je bilo okraševanje fajfe z biserno matico - školjčno lupino.

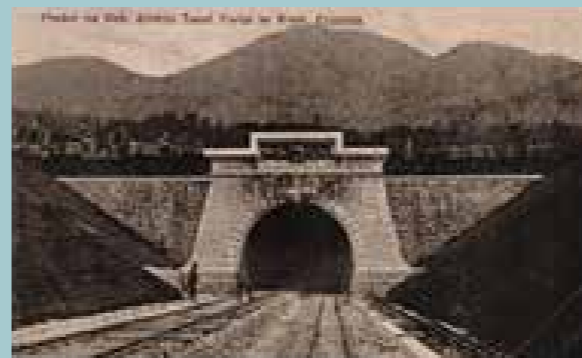

Arhiv družine Lotrič

1955 – Divji lov in lov na divje lovce

Po drugi svetovni vojni so se za Bohinjce začeli težki časi. Revolucionarni primež je uničeval kmeta in podeželje. Bohinjci so se uprli tudi z ravbšicanjem. Pred božičem leta 1955 so oblastne enote obkolile Staro Fužino in Studor. Lovec, ki ni preganjal krivolovcev, si je prerezal vrat, prvoobtoženi (pravijo, da je bil izdajalec), je pobegnil v tujino.

Po nepopolnih podatkih so uplenili 25 gamsov, 16 srnjakov, 1 lisjaka, 1 planinskega zajca. Na prvem sojenju jih je bilo obsojenih deset, dobili so od enega do osem mesecev zapora. Naložili so jim tudi ogromnih 420 000 din denarne kazni.

Hrani Gorenjski muzej

Zidanje severnega portala, ki je bil uničen med drugo svetovno vojno.

Bohinjski predor

Gradnja karavanško-bohinjske železniškeproge in bohinjskega predora na začetku 20. stoletja ni pomembna le kot ena od etap gradnje železniške mreže v tedanji avstro-ogrski monarhiji. Povezala je Primorsko in Gorenjsko z zahodnimi avstrijskimi deželami in Bavarsko. Bohinjsko progo je 19. julija 1906 slovesno odprl prestolonaslednik in nadvojvoda Franc Ferdinand.

Fototeka Gorenjskega muzeja

Gradnja bohinjske proge

Stavbni podjetnik Ceconi je začel gradnjo predora jeseni 1901. Delo v predoru je bilo izredno zahtevno, težko in nevarno. Različne kamnine so se stalno rušile, največ nevšečnosti pa so povzročali udori vode, ki je niso mogli ukrotiti niti kasneje. Zadnje metre predora je 31. maja 1904 razstrelil nadvojvoda Leopold Salvator.

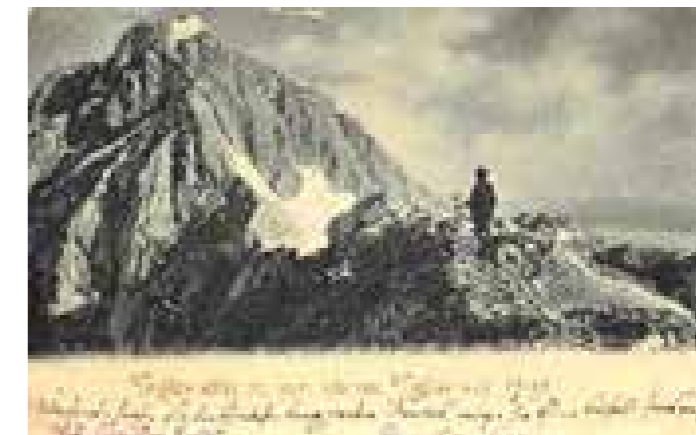

Album Bau des Wocheiner-Tunnels, 1901-1904

Vodilni možje državnega nadzorništva (K. K. Tunnelbauabteilung Wocheiner-Feistritz) in gradbenega podjetja Ceconi (Bauunternehmung G. v. Ceconi & Comp.) na severnem portalu predora. Stojijo v prvi vrsti z leve Sachetti, Johann Molke, Anton Fritz (vodja državnega nadzorništva), neznan fantek, Giacomo Ceconi, Hazinger, Perko in Maks Klodič. Za njimi na vagonu čepita Otto Schueller in Josef Zajček.

Odpira prva koča se planinska...

Leta 1892 so se ljubljanski planinci pod imenom Piparji odpravili na Stol in začeli razglabljati o ustanovitvi Slovenskega planinskega društva. Društvo je bilo ustanovljeno 27. februarja 1893. Njegov prvi načelnik je bil prof. Fran Orožen.

Hrani Gorenjski muzej

Triglav, najvišja gora v Sloveniji, je bil prvič preplezan 26. avgusta 1778, ko so na njegovem divjem vrhu stali štirje srčni možje iz Bohinja - Luka Korošec, kmet in rudar s Koprivnika, Matevž Kos, rudar z Jereke, Štefan Rožič, lovec s Savice, in Lovrenc Willomitzer, ranocelnik iz Stare Fužine. Prebivalci Bohinja so zgodovino Triglava pisali tudi v naslednjih desetletjih, saj je bila Rozalija Škantar leta 1870 prva ženska na vrhu Triglava, prvi zimski vzpon na Triglav pa je leta 1882 pripadel tudi Bohinjcu, Jakobu Jelarju, razglednica.

Malnarjevo kočo na Planini za Črno goro, ki jo domačini imenujejo Ravharska planina, je leta 1885 zgradila blejska sekcija Avstrijskega turistijskega kluba, razglednica

Hrani Gorenjski muzej

V Planinskem vestniku 1923 je zapisano: »Lušno je bilo v prijazni sobici Malnarjeve koče! Prišli so turisti Primorci čez italijansko mejo, mi pa od svoje strani. Veseli pozdravi, živi govori, živahno pripovedovanje, končno - kajpada - šaljivke!...« Koča je bila 6. februarja 1944 požgana in nikoli več obnovljena.